

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
 celoletno K 50.—
 pololetno 25.—
 Posamezna številka 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
 in svoje stališče v državi
 uravnaj si sam!**

Inserati:
 1 mm inseratnega stolpca stane za:
 male oglase K 1.—
 uradne razglase 1.50
 reklame 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Vedno na obrambi kmetijskih interesov.

Naj pisarijo klerikalni listi karkoli hočejo, uspehov naših poslancev ne spravi s sveta nobena laž in nobeno obrekovanje. Pregloboko sezajo ti uspehi v življenje našega kmeta in zato kopljejo klerikalci le sami sebi grob, če hočejo z zlobnostjo in nevoščljivostjo utajiti delo naših in lenobo svojih poslancev. Resnica prodira sama na dan in zato nam ni potreba, da bi se še posebno ukvarjali s klerikalnimi lažmi.

Rešeni pa smo tudi tega posla zategadelj, ker prinaša vsak teden kak nov uspeh naših poslancev, ki dokazujejo dan na dan, da so vedno na obrambi kmetijskih interesov.

«Izvozna carina za živino je zopet znižana.»

Tako se glasi brzojavka iz Beograda, ki oznanjuje nov uspeh naših poslancev, osobito **tovariša ministra Pucija**. Vsled pomanjkanja prostora prinašamo za danes samo brzojavko iz Beograda, ki se glasi:

«Minister za kmetijstvo in vode, tovarš Ivan Pucelj, je z ozirom na grozečo sušo in pomanjkanje krme predlagal finančnemu ministru znižanje izvozne carine za živino. V finančnem ministrstvu je bil nato izdelan načrt zakona, ki bo predložen še danes zakonodajnemu odboru v razpravo. Znižanje carine bo v vsem obsegu sprejeto. Za živino nad 400 kg se bo plačevalo 150 dinarjev, za plemenske prasiče, težke do 120 kg, 80 dinarjev carine. Prasiči v zaklanem stanju bodo carine popolnoma prosti. Izvoz klavnih konj bo svoboden. Izvoz moke bo prost.»

Od uspeha do uspeha je geslo naših poslancev, od laži do laži pa geslo klerikalnega časopisja.

Ljudstvo, kje je Tvoje mesto, ljudstvo, komu velja Tvoje zaupanje?

Premisli in voli! Reši sebe ali pa se pogubi! Ti odločaš o svoji sreči in Ti si koplješ svoj grob.

Idi s «Samostojno kmetijsko stranko», ki je vedno na braniku ljudskih koristi, ali pa pojdi s SLS. in drugimi strankami, ki iščejo z lažjo in zavistjo v srcu svojo srečo! Ali — ali, drugega izhoda ni!

Nekaj o naših strankah.

(Napisal Ivan Mrmolja.)

Koncem svetovne vojne so se nekoliko pomirile strankarske strasti. Zunanje prilike so združevale narod in voditelji strank so skoraj nehote postali voditelji naroda. Toda skoraj se je pričela stara pesem.

Meseca februarja leta 1919. sem sedel v neki ljubljanski gostilni. Meni nasproti je pa sedel poslanec Gostinčar; tudi je bilo nekaj učiteljev. Kakor je to pri nas že običajno, je razgovor nanesel na politiko in na naše stranke. Poslanec Gostinčar je razlagal potrebo, da se mora zopet pričeti s strankarskim delovanjem.

Dasi pravzaprav nisem bil v družbi, sem se vendar vmešal v pogovor in rekel: «Po mojem mnenju ne kaže pričeti s strankarskim delovanjem in strankarskim bojem, dokler nimamo urejene države. Vso svojo moč bomo izčrpali v medsebojnem strankarskem boju, ki je v sedanjih razmerah nesreča za narod in pogubonosen za našo mlado državo.»

Te moje besede so silno razsrdile Gostinčarja, ki je udaril po mizi in rekel: «Vi ste liberalec, ker tako govorite. Dovolj smo trpeli in popuščali, liberalci pa so se krepili v našo škodo. Tega mora biti konec!» — In vstal je, vzel klobuk in odšel razjarjen.

Nisem se čudil, ko se je skoraj nato pričela stara predvojna igra. «Ti si klerikalec, ti si liberalec» je bila zopet vsa slovenska politična modrost.

SLS. kot izrazita avstrijska patriotska stranka se je dobro zavedala svojih grehov in bila zato v začetku malo bolj tiha. Toda z odstranitvijo

Susteršiča je dobila pogum, češ sedaj smo očisti, s Susteršičem naj bo pokopano tudi vse dosedanje zlo delo stranke.

Moč SLS. je vsekakor silno dvignil dr. Korošec. V nestranski predpreobratni dobi ga je povzdignil narod za narodnega voditelja. Ta svoj ugled, katerega je dobil kot predstavnik naroda, pa je zlorabil s tem, da ga je prenesel na SLS., kateri je stopil na čelo.

Skoraj je odšel dr. Korošec v Beograd, obdan z vsem sijajem narodnega voditelja. Tudi v Beogradu je zlorabil ugled v strankarske name in delal, kakor da predstavlja on in njegova stranka ves slovenski narod.

V Beogradu niso bili baš zadovoljni s tem, da ima rimski klerikalizem tako moč med slovenskim narodom. Toda dr. Korošec se je tedaj še ponašal kot velik patriot in zato so bili v Beogradu mirni. Dejali so pač: «Če hočejo Slovenci, da jih vlada Bog potem drja. Korošca, naj jih tedaj vlada!»

Vse to pa je Slovincem zelo škodovalo na ugledu, ker vse je bilo prepričano, da zadostuje popolnoma, če se ustreže drju. Korošcu, saj narod je itak le njegova pohlevna ovčica.

Demokratska stranka ni imela na sebi krivde, da bi bila za vojno ali da bi v taki meri podpirala vojno kakor SLS. Prosta je bila tudi očitka avstrijskantsva. Reorganizirala se je in računala, da dobi moč v narodu. Zakaj se to ni zgodilo, je pojasnila šele poznejša doba.

Medtem ko sta se borili obe stranki za nadvlado in ko sta hoteli uveljaviti staro in že davno obrabljeno

predvojno politiko, pa je pričel narod misliti po svoje.

Delavstvo je pričelo sanjati o boljševiskih nebesih, kjer bo brez dela uživalo premoženja bogatinov. Zapustilo je trezno in zmerno delavsko stranko socialnih demokratov ter v masi ustanovilo komunistično stranko.

Kar je bilo politično razumnih kmetov, so se pričeli enako gibati in skoraj so ustanovili lastno in popolnoma neodvisno politično organizacijo. V njej niso bili samo sedanjí voditelji SKS., temveč bilo je tudi dosti sedanjih pristašev SLS., ki so resno hoteli, da si ustanovi slovensko kmetiško ljudstvo samostojno kmetijsko stranko. Spretnost voditeljev SLS., pa tudi naša nezmožnost, da bi storili nakrat in že v začetku vse potrebno, pa sta te ljudi zadržala pri SLS. Toda odločila je še neka druga stvar. SLS. je nudila velikanske ugodnosti. Dala je svojim pristašem komoditeto, udobnost, brezskrbnost in vrhu vsega še lepo plačilo za brezdelje. Vse to je bilo v mnogem največji vzrok, da so ostali kmetje-poslanci pri «Kmetijski zvezi».

Pojavila pa se je med nami še ena nova stranka — stranka narodnih socialistov. Po mojem mnenju je ta stranka popolnoma odveč in se v naši narodni državi ne bo mogla uveljaviti.

Njeni ustanovitelji so hoteli, da se ravnajo po češkem vzorcu. Prezrli pa so čisto razmere, ki so različne pri nas in pri Čehih. Čehi so ustanovili narodnosocialno stranko, ker je bila taka stranka v stari Avstriji potrebna. Z narodnosocialistično stranko so prisilili socialne demokrate, da so postali tudi oni narodni.

Kmetijska propaganda med mladino v Ameriki.

Moto: Rod star-hira, gine, bodočnost je mladine.

Predgovor.

Današnje dobo bi lahko nazvali dobo druženosti. Vse se organizira, vse se združuje v najrazličnejših društvih in to iz povsem enostavnega in pravičnega vzroka, ker le v društvu, v organizaciji, je moč, ona moč, ki more nuditi posamezniku vse ugodnosti življenja in možnosti za doseg svojega življenjskega cilja.

Pri tem pa se pozablja na nekoga, ki je najvažnejši član družbe in ki bi se ga moralo zaradi tega v prvi vrsti vpoštevati, t. j. na našo kmetiško mladino.

Od današnje kmetijske mladine zavisi bodočnost kmetijstva, bodočnost dežele, naroda in države, kajti današnja mladina prevzame za nami gospodarstvo, in kakršna mladina sedaj, taki bodo tudi plodovi njenega dela. Zaradi tega je naša najvažnejša naloga, da vzgojimo zdrav in krepak naraščaj, ki bo imel veselje in sposobnost, ne samo spraviti v pravi tok in blagostanje po vojni razdrapano narodno gospodarstvo, temveč isto tudi dvigniti na oni višek, na katerem bo zmožno konkurirati z napredkom drugih narodov. In to velja posebno za naše kmetijstvo. Ne samo, ker je Jugoslavija agrarna drža-

va in tvori zaradi tega poljedelstvo glavne vire dohodkov, marveč ker je kmetijstvo temelj vsake družbe; kmetijstvo daje družbi najpotrebnejše in najvažnejše: vsakdanji kruh.

Amerika, dežela napredka in najbolj razvite kmetijske kulture, se je zavedla že pred vojno velikanske važnosti stanovske vzgoje in strokovne izobrazbe kmetijske mladine, kar je dalo povod, da so že tedaj zasnovali organizacijo, ki ji je namen, stanovsko in strokovno vzgajati kmetiški naraščaj za dobre kmetovalce, vnete zadržarje in zveste državljane. Kako veliko važnost polaga Amerika na te mladinske organizacije, nam najlepše dokazuje dejstvo, da je prevzela iniciativo za njih snovanje država sama. Država je postavila posebne referente in potovalne učitelje za širjenje te organizacije, dala državnim ekonomom nalogo, širiti to organizacijo in jo propagirati, ter končno določila v vsakoletnem proračunu izdatna gmotna sredstva za širjenje kmetijske propagande med kmetiško mladino. Amerikanci so dali temeljni enoti organizacije ime: «Mladinski kmetijski klubi» (Boys' and Girls' Agrikultural Clubs).

Važnosti take ustanove se je zavedla tudi srbska kmetijska družba, vsled česar je pričela že lansko leto na iniciativo g. drja. V. N. Stojkovića, ustanavljati «Dečije poljoprivredne klubove», ki se prav lepo razvijajo.

Ker je ta ustanova za razvoj našega kmetijstva velikega pomena, zaradi tega je že skrajni čas, da pričnemo na njen razvoj tudi mi misliti. Podali bomo zategadelj v nastopnih vrsticah kratek pregled ustroja in delovanja kmetijske propagande med kmetiško mladino v Ameriki. (Pri sestavljanju tega spisa nam je služila za pripomoček pred vsem brošura drja. V. N. Stojkovića: «Dečiji poljoprivredni klubovi v Ameriki», ki jo je izdalo «Srpsko poljoprivredno društvo u Beogradu».)

Kmetijski mladinski klubi v Ameriki.

Originalna in zanimiva kmetijska društva, ki so storila amerikanskemu kmetijstvu mnogo dobrega, so takozvani «Kmetijski mladinski klubi».

Povod za snovanje teh klubov so dale te-le okoliščine:

- 1.) Dejstvo, da je kmetiška mladina sama sebi prepuščena in da ji manjkajo družabni stiki, ki bi ji lajšali težo kmetijskega poklica in ji vzbujali veselje do kmetijskega dela in življenja na deželi.
- 2.) Prav zaradi pomanjkanja družabnih stikov, stanovske samozvesti in strokovne izobrazbe, mladina vedno bolj mirzi življenje na deželi in beži v mesta in tvornice, ker si obeta od tega boljše in komednejše življenje.
- 3.) Spoznanje, da je treba vrniti mladino majki grudi, da jo je treba

zainteresirati za lepoto kmetijskega poklica, jo seznaniti z veličastvom narode in jo končno vzgojiti tako, da bo mogla in hotela z veseljem in uspehom vršiti bodoči poklic na kmetiji.

4.) Učitelj na deželi se je omejil docela na delo v šoli med štirimi stenami, ki da mladini pač osnovno splošno izobrazbo, ne pa tudi stanovske in strokovne izobrazbe. To sicer zadostuje tisti mladini, ki nadaljuje strokovno izobrazbo v strokovnih šolah, nikakor pa ne oni mladini, ki ostane po končani osnovni šoli doma in obdeluje zemljo. S to mladino mora ostati učitelj v stiku še nadalje, mora jo vzgajati za njen poklic, vcepiti ji ljubezen do rodne grude, nuditi ji možnost do strokovne izobrazbe, tako da ne bo bežala v mesta z upanjem na lažje življenje, marveč da bo ostala doma in z veseljem vršila svoj lepi kmetiški poklic.

5.) Dejstvo, da je kmetiška mladina najvažnejši činitelj ne samo kot prvovrsten inteligenčni naraščaj za državo, marveč ker je tudi napredek kulture mogoč le po mladini, in sicer tedaj, ko se bo oprijela mladina boljšega dela in povzdignila tako deželo na ono kulturno stopnjo, ki je za uspešno gospodarstvo nujno potrebna.

Prvo društvo pod imenom «Kmetijski mladinski klub» je bilo ustanovljeno leta 1898. v državi Njujork. Najbližji gospodarski cilj društva je

bil, gojiti koruzo iz najboljšega semena in del pridelka v svrhu tekmovanja razstaviti na skupni razstavi. Prvemu pozivu se je odzvalo 500 mladeničev, ki so pridelali koruzo — seme jim je dal propagandni urad — in jo razstavili na skupni razstavi. Tistim mladeničem, ki so pridelali največ najboljšega zrnja, se je podelila mala nagrada, kar je dala iniciativo nadaljnjemu delu. To je bil prvi začetek te organizacije.

«Kmetijski mladinski klubi» so se zelo hitro množili in dandanes jih najdemo že po vsej Ameriki, za kar gre zasloga pred vsem raznim kmetijskim in drugim društvom, učiteljem in denarnim zavodom, ki so pokret podpirali z denarjem.

Hitro širjenje in uspešen razvoj teh mladinskih oragizacij sta dala državi povod, da skrbi za to, da se stvar ne le obvaruje propadanja, kar bi se moglo prej ali slej zgoditi, če bi bila prepuščena stvar sama sebi, marveč da se tudi pospešuje. Da bi dobil pokret potrebno zakonito podstavo, se je donesl leta 1914. Louis Leversov zakon za kmetijsko propagando.

S tem zakonom se je zagotovil uspešni razvoj teh društev finančno in moralno in od tedaj so se društva le še hitreje širila in izpopolnjevala, tako da je bilo leta 1918. že okoli dva milijona ameriške moške in ženske mladine v teh društvih organizane.

(Dalje prihodnjič.)

Potreba češke narodnosocialistične stranke ni še ugasnila niti danes, ker Češka ni tako narodna država kakor Jugoslavija.

Tudi naši narodni socialisti so hoteli biti narodni in patriotski Jugoslovani, ki bi vplivali na našo socialnodemokratsko stranko, da bi postala tako narodna kakor češka. Pri glasovanju o ustavi pa so se izkazali za slabše patriote kakor socialni demokratje, ki so podali lojalnejšo izjavo.

Glavno moč narodnosocialistične stranke tvorijo Primorci. Ti so kot zavedni Jugoslovani slavili sprejem ustave z navdušenjem, ker imajo interes na tem, da se uredi država. Voditelji narodnosocialistične stranke pa so kleli ustavo in glasovali proti njej.

Ob severni meji, okoli Maribora, je 11.000 Primorcev. Večina njih je v državni službi; so uradniki, redarji, carinski nastavitelci itd. V službenem oziru so vsled neurejenosti razmer silno trpeli. Po sprejetju ustave so se oddahnili, ker so upali, da se sedaj uredi pragmatika, da se plače izenačijo itd. — Glavno glasilo narodnosocialistične stranke „Jugoslavija“ pa kriči s klerikalci po takojšnjem boju za revizijo ustave, prezirajoči pri tem sklenitev najpotrebnejših zakonov.

Nastane vprašanje: Kaj ima narod od teh kričavih strank? Ali je njih delo v korist narodu? Odgovor ne more biti drugačen kakor odločni: Ne! Sedem mesecev so hranile te stranke narod samo z dvema praznima frazama: z „avtonomijo“ in s „centralizmom“. Sedaj bi ga pa rade hranile z novo frazo: z „revizijo ustave“. S tem ne delajo za narod, ampak delajo zločin nad narodom. Ali še ni bilo dovolj tuge in trpljenja za vse one, ki pošteno delajo in brez koristolovstva, ki pa vsled neurejenosti države ne morejo priti na zeleno vejo? Ali hočete še nadalje, da ostanejo te razmere brezpravja, ki morajo priveržati katastrofo nad ves narod. Trpi kmet in trpi pošten delavec.

Ne na nas, ki ustvarjamo, kar se da ustvariti, in ki ohranjamo, kar je še ostalo dobrega, bo prišlo maščevanje naroda, temveč maščevanje bo zadelo vas, ker vse vaše delo je le špekulacija za utrditev vaše stranke, brez ozira na koristi naroda.

Narod pa bo spoznal vaše delo in mi se bomo potrudili, da se zgodi to čim prej, ker obvarovali bomo tako narod pred novimi neizgovarljivimi.

Mi smo v službi naroda, vi pa v službi strank, zato pa pade še na vas maščevanje naroda.

„Samostojna agrarna reforma.“

Pod tem naslovom je nek veleumni pristaša SLS. v Slovenecu dne 19. julija na široko oznanjal krivično in strankarsko postopanje občinskega agrarnega odbora v Muljavi na Dolenjskem.

K temu članku hočemo v dokaz, kako nesramno je „Slovenec“ dopisnik zavijal resnico, dostaviti nastopna dejstva.

Naredbo o štiriletnem zakupu veleposedniške zemlje so svoj čas razglasili vsi časopisi, med njimi tudi „Slovenec“ in „Straža“. Trditve „Slovenčevega“ dopisnika, da se je ljudem obljubovala oddaja veleposedniške zemlje v last, je torej milo rečeno, za laze privlačna.

Da so hoteli stiški menihi sami oddajati v zakup svoja v Muljavi ležeča zemljišča, tudi ni resnica, kajti ravno ti menihi so pri agrarni direkciji vložili pritožbo in zahtevali, da se jim na račun 10 % površka maksimuma, povrnejo v Muljavi ležeča zemljišča, ker da jih samostan nujno potrebuje za svoje gospodarstvo.

Ta pritožba stiških menihov je tudi vzrok, da je agrarna direkcija občina St. Vidu in Stični odvzela že svoj čas na razpolago jima dana zemljišča in jih stiskemu samostanu vrnila.

To neprijetno dejstvo je seveda „Slovenec“ dopisnik kar lepo zamolčal in ima še drzno čelo, da še vedno poudarja, kako radi bi stiški menihi še nadalje oddajali svoja zemljišča v zakup.

Glede določitve štiriletnih zakupnikov občine Muljave je končno od-

ločal okrajni agrarni urad v Ljubljani, nikakor pa ne občinski agrarni odbor v Muljavi.

Kako se je pri tem postopalo, je vsakomur razvidno iz volilnega imenika upravičencev pri agrarni reformi v občini Muljavi.

Vsi v imeniku vpisani upravičenci I. in II. kategorije, torej najsiromašnejši, so se po svoji potrebi vpoštevali, tako da se je med upravičence III. kategorije razdelilo le nekaj preostalih travnikov.

Na razpolago stoječe njive so se razdelile med štiri najrevnejše občane I. kategorije, med katerimi se nahaja tudi po „Slovenčevem“ dopisniku imenovani Fr. Golja.

Dvojica teh najpotrebnejših upravičencev, katera je posedovala že do sedaj po eno kravo, je prešla še po en del travnika. Druga dvojica, med njo tudi Fr. Golja, katera ne poseduje živine, se zato samoumevno pri oddaji travnikov ni mogla vpoštevati. Da se nadalje pri oddaji travnikov ni vpoštevalo Antona Horvata, bo vsakomur jasno, če se pomisli, da ima Anton Horvat do svoje smrti užitek od osem oralov obsejajočega travnika. Ker pa bo užitek s Horvatom smrtjo prenehal, zato se je njegovo ženo toliko vpoštevalo, da se ji je v imeniku štiriletnih zakupnikov pismeno zagotovil užitek enega zakupnega travnika za primer moževe smrti.

O tem seveda „Slovenec“ dopisnik tudi molči. In zakaj?

Molči zaradi tega, ker je v prav isti zadevi posredoval na licu mesta v Muljavi neki uradni odposlanec okrajnega agrarnega urada. Pri tej obravnavi se je izkazalo, da se je Horvat le zaradi tega pritožil čez odbor, ker kot pristaša SLS. smrtno sovraži muljavske občinske agrarne odbornike, pristaše naše SKS.

Muljavci, zapomnite si! Da imate danes stičensko zemljo v zakupu, se morate zahvaliti edinole neumorne mu delovanju svojega občinskega agrarnega odbora, brez katerega bi bili ostali brez pedit zemlje, kakor se je zgodilo to občanom v St. Vidu in v Stični.

Menihi pa roko na srce in odkrito priznajte! Če bi bila zakupna cena 100krat višja, potem pač ne bi pisali v „Slovencu“ in „Domoljubu“ o sirovosti agrarnega odbora v Muljavi, ampak bi ga hvalili, češ da je najboljši odbor vse Jugoslavije!

Pokrajinske vesti.

(Kr. pokrajinski namestnik Ivan Hribar) je prišel v Ljubljano dne 26. julija. Vsa narodna Ljubljana, brez razlike na strankarsko pripadnost, mu je priredila tako sijajen sprejem, kakršnega zasluži mož, ki je posvetil vse svoje plodonosno življenje delu za narod in ki se ni ustrašil nobenih groženj, pa naj so mu te tudi nakopale težko preganjanje. Vsa Slovenija pa je s sprejemom pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja tudi dokazala, da je v svojem jedru zdrava, ker hoče imeti na čelu vlade moža, ki pozna le zakonitost, delavnost in narodno poštenost, kar smatra za predpogoj avtoritete države, ki jo žele pač vsi pošteti ljudje. Največje zadoščenje za g. Ivana Hribarja mora pač biti, da je bil pozdravljen od vse dežele v teh znamenjih, in zaradi tega mu čestitamo kar najtopleje. Prepričani pa smo tudi, da moremo čestitati prebivalstvu, ker je vendar enkrat prišel na čelo vlade mož, kakršnega je že davno vse pričakovalo. Ave Hribar!

(V imenu SKS.) je pozdravil kr. pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja član načelnštva SKS. tovariš Černe, ki je obenem opozoril novega g. namestnika na potrebe kmetijskega ljudstva, ki je stebel države.

(Resne besede.) V svojem govoru je izrekel kr. pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar besede, ki so pač vredne, da se jih zabeleži, ker dokazujejo jasno, da so bile made, ki smo jih stavili v g. I. Hribarja, upravičene. Kr. pokrajinski namestnik je označil svojo nalogo tako-le: „Prihajam sem, da ščitim pravo in pravico. Ne poznam nobene razlike med državljani Jugoslavije, naj si bodo te ali one stranke. Vsi so državljani iste države, vsak ima pravico do zakonite obrambe. Priznavam, da sem videl za svojega bivanja v tujini, da je nastalo neko medvladje od one dobe, odkar je Narodno Veče izročilo v roke Njegove Visokosti regenta vlado, in to dne 28. junija t. l., ko je bila sprejeta ustava. To medvladje je bilo krivo, da je včasih tudi med nami zavladala namesto prava in pravice samovolja.“

(Lekcija za naše „politike“.) Našim klerikalcem in narodnim socialistom, ki kar tekmujejo, kdo bo bolj kričal o „slabostih“ naše ustave, je povedal naš novi g. pokrajinski namestnik tole resnico: „Po mojem prepričanju je ustava dobra, kar priznavajo tudi protivljenjski narodi, kakor češki in francoski. Čehi celo pravijo, da je naša ustava boljša od njihove. Ustavo imamo. Temelj države je tu. Na tem temelju moramo graditi zakonodajo. Zato preneha sedaj vsako drugo gospodarstvo, ker vladata tu pravo in pravica.“ — Besede g. Hribarja pač ne potrebujejo nobenega dostavka.

Okrajni odbor SKS. v St. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo dne 14. avgusta ob treh popoldne pri tovarišu Štefku na Poljanah pri St. Vidu

kmetijski tabor

s tem-le dnevnim redom:

- 1.) Poročila ministra Puclja in poslancev SKS.
- 2.) Velika kmetijska veselica z bogatim sporedom.

* * *

Tovariši kmetje in obrtniki in vsi prijatelji našega gibanja, možje in fantje, žene in dekleta, pridite vsi na tabor, da oživimo in podkrepimo svojo stanovsko zavest! Vsi v boj za Staro pravdo!

Okrajni odbor „Samostojne kmetijske stranke“ v St. Vidu nad Ljubljano.

(Hijene.) Ni sramotnejšega posla, kakor je onečastjanje spomina mrtvih, osobito junakov, ki so žrtvovali svoje življenje za našo svobodo. To so zagrešili te dni po vrsti vsi klerikalni listi, ko so primerjali Prinčiča s Čolakovičem in Stejičem. Klerikalne hijene, zapomnite si, da je bila tudi Judita junakinja, čeprav je ubila Holoferno, in pregledajte sv. pismo, ki vam v nešteti primerih dokazuje, kako podlo ste oskrnili spomin narodnih junakov! Pa ne da je bil tudi Miloš Obilič zločinec, ker je ubil sultana Murata! Hijene, le pijajte na naše svetinje, pride že še obračun!

(Pijani gospodar) ali, kakor se sam po nevretnem imenuje, „Slovenski gospodar“ je nam posvetil zopet svojo številko v dokaz, kako zelo smo mi in naša stranka uvaževanja vredni. Silno se pa moti „Pijani gospodar“, če misli, da bo s svojim prostakim načinom zrušil delo naših poslancev; naravnost smešen pa je, če misli, da bo kdo verjel njegove lopovščine. Da, gospodje, lopovščine, ker drugače izraza ne pozna slovenski jezik za vaše ravnanje.

(Lopovščina prve vrste.) V svoji 30. številki pripoveduje „Pijani gospodar“ svojim zapeljanim bralcem, da uspehov naših poslancev sploh ni. In po malem že pričrta razlagati, da je vse tisto, kar so s težavami in žrtvovanji dosegli naši poslanci, samo zaslug klerikalnih poslancev. Tako torej! Zato ker so dosegli naši poslanci prost izvoz živine, zato ker so bili vsled tega najsiromašnejši prebivalci v klerikalnih listih, zato naj ne žanjejo uspeha svojega dela oni, temveč klerikalni poslanci, lenobe prve vrste. Samo „Pijani gospodar“ more zagrešiti kaj takega!

(Dr. Hohnjec je dosegel vpostavitve davčnih komisij.) laže dalje „Pijani gospodar“. Apeliramo na poštenje dr. Hohnjeca, da javno izjavi, ali hoče priznati resnico ali pa se hoče dičiti s pavovim perjem. Med poštenjem in častjo ali pa nepoštenjem in sramoto mora izbrati dr. Hohnjec, ker pri zopetni uvedbi davčnih komisij je nedolžen tako kakor jagnje.

(Konstatiramo, da naša oblastva spe.) ker morejo nezakonito izhajati take podle hujskarije, kakor sta jih polna „Pijani gospodar“ in „Straža“.

(Suša.) Iz vsega sveta prihajajo poročila o nezgodni vročini in katastrofalni suši. Poljski pridelki so ožgani, kme ni in daljnja posledica je, da strahovito padajo cene živini. Kmetijski stan preživlja zopet grozno krizo in polovica njegovega dela je uničena. Drugi stanovsi si pomagajo v takih primerih s povzvišanim plač, kmet pa mora nositi vrhu vsega še padec cen. Manj pridelka in še manjše cene. Torej dvojna nesreča. Naj si vzamejo to k sreči tisti meščani, ki venomer kriče o oduševanju kmeta, zapomnijo naj si pa to tudi tisti kmetje, ki še vedno niso pristaši zelenega praporja.

(Državne štipendije za gozdarske študije.) Ministrstvo za gozde in rudnike je razpisalo večje število štipen-

dij po 600 dinarjev mesečno za gozdarske študije na univerzah v Beogradu in v Zagrebu. Natančni pogoji so razvidni iz „Uradnega lista“ št. 90.

(Tabor v St. Vidu nad Ljubljano.) ki ga priredi okrajni odbor SKS. v St. Vidu, obeta biti ena najlepših prireditev letošnjega poletja. Zanimanje za tabor je vseskozi splošno in pripravljala dela uspevajo kar najlepše. Kdor je pristaša kmetijske osamosvojitve, pohiti gotovo 14. avgusta v St. Vid, ker koristi bo dobri stvari in užil lepo zabavo. Zato dne 14. avgusta vsi na kmetijski tabor v St. Vid!

(Veselica okrajnega odbora SKS. za radovljiški okraj) je preložena in se ne vrši dne 15. avgusta, kakor je bilo v zadnji naši številki naznanjeno. Tudi dan se vrši v Radovljici gasilska veselica, vsled katere odpade napovedana. Pač pa bo dne 14. avgusta v St. Vidu nad Ljubljano kmetijski tabor, ki ga naj obiščejo vsi somišljeniki.

(Z Gorenjskega) nam poročajo o tem-le dogodku: Dne 25. julija je bil v Radovljici pogreb občesposlovanega sodnega uradnika Brovca. Pokojnik je bil po vsem okraju nad vse priljubljen, ker je vedno nad ustrežal vsakomur. Rade volje je dajal vsa potrebna pojasnila in bil za vse prebivalstvo velika dobrota. Ob odprtem grobu se je hotel zaradi tega posloviti od rajnika ravnatelj posojilnice gospod Spicar. Toda radovljiški župnik je preprečeval vsak govor. Ko je ljudstvo čakalo na govor, se je ojunčel g. Spicar in izporečil ljudstvu župnikovo prepoved. To župnikovo početje obojamo tudi mi kmetje in povemo odkrito, da bi se naši govorniki ne uklonili v svobodni državi taki prepovedi. Čudimo se g. Spicarju, da se je ustrašil prepovedi. V stari Avstriji so govorili nagrobne govore edinole „hofratom“, danes pa zahtevamo, da pride do nagrobne govora tudi priprosti človek, če ljudstvo tako hoče. Pokopališče je končno last ljudstva in ono odločaj na njem. Če je bil pokojni stokrat Sokol, je brezpomembno, ker rajnik je umrl previden s sv. zakramenti in zato je imel pravico do tega, da se je kdo poslovil od njega. Radovedni pa smo, če bo oblastvo molčalo z ozirom na ta župnikov nastop.

(Radovljica.) Dne 26. julija je bil tu sijajno uspeli shod SKS., na katerem je stvarno in izčrpano poročal poslanec Kušar. V nabito polni dvorani so vztrajali kmetje in naborniki nad polodnevno uro in pritrjevali iz srca prihajajočim besedam kmetijskega govornika. Posebno lepo so se vedli naborniki, ki so pazljivo poslušali govornika, ko je zavračal hujskarije nasprotnega časopisa, ki pisari o pretepanju našega vojaštva in o nezadostni hrani. Z dokazji je ovrget poslanec Kušar te hujskarije. Na široko pa so se obravnavale tudi važne kmetijske zadeve, nanašajoče se na davke in varnost lastnine. Nato se je izrekla poslanecem SKS. soglasno zaupnica ter so se sprejele te-le resolucije: Zahtevamo: 1.) da zavaruje vlada ugled države in da nastopi proti hujskačem; izda naj se uredba o delu in redu in z vsi silo se naj zatre nevarni komunizem; 2.) da se obmejne planine zavarujejo pred tatovi in verižniki; 3.) da prično v najkrajšem času poslovati cenilne komisije za odmero prihodnine in dohodarine.

(Občinstvo Dolenjske) opozarjamo, da bo zobni atelije g. F. Ogriča v Novem mestu sredi meseca avgusta 14 dni zaprt, na kar se naj občinstvo ozira, da ne bo imelo nepotrebnih potnih stroškov.

(Cerkle pri Krškem.) V 29. številki „Domoljuba“ je napisal učitelj Boško-vič dopis iz Cerkelj, v katerem očita samostojnežem nerazumevanje olike. Prav tako dvomimo, če ima g. Boškovič potrebo, druge učiti olike. Mislimo, da bi storil veliko bolje, če bi molčal. Vemo n. pr. razne stvari, ki jih omenjajo knjige za oliko le kot strašne vzgled. Toda osebnih stvari nečemo obravnavati, ker se bojimo, da bi se morali početi z umazaniam perilom, kar nam pa prav nič ne diši. Toda resnici na ljubo moramo vendar pribiti in označiti za neresnico, kar se trdi v drugem dopisu, da se kopljejo v Krki namreč moški in ženske skupno, in sicer v Adamovi obleki. Neresnično je tudi, da bi odobral to neki Sokol. Če ste že proti Sokolu, tedaj se borite proti njemu z resnico, ne pa z neresnico. Od katoličanov smemo pač pričakovati, da malo bolj spoštujejo resnico, hčerko božjo. V Krki so se kopali samo otroci, ki so bili deloma brez kopalnih hlačic, toda o čistih namenih človeka, ki se zgraja nad nedolžnimi otročiji, pa moramo že dvomiti. To naj zadostuje!

(Zdole.) Večkrat na leto prireja šolska mladina na Zdolah male, pa mične igrice. O Veliki noči so n. pr. naši malčki uprizorili otroško igrco „Pepekko“. Za konec šole, to je v nedeljo dne 14. avgusta t. l. po večernicah, pa prirede prav tam času primerno igrco:

„Človeški poklic“. Peli bodo nekaj domačih pesmi. Vsa prireditve bo v šoli. Komur je res kaj za mladino, se bo udeležil te prireditve in gotovo ne bo nikomur žal za tistih par kronic, ki jih bo žrtvoval za šolarsko knjižnico.

(Dobova.) Tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda je priredila na predvečer godu slovanskih apostolov kres, združen z ljudsko slavnostjo. Oboje je sijajno izpadlo, kar je zaslu-ga delavnih in zavednih Dobovčanov. Pred vsem je treba omeniti šolskega ravnatelja g. Gajška zaradi njegovega govora, neutrudljivega kapelnika g. Bogoviča, tamburaše iz Sel, dobovski pevski zbor, ki ga tvorijo skoraj izključno kmetijski fantje, ter našega vrliga narodnjaka Zupančiča, ki je poskrbel na svoje stroške velikansko grmado. Dobova vstaja k novemu življenju. Zategadelj čast ji!

(Sv. Peter pri Mariboru.) Dne 7. avgusta priredi po rani sv. maši pred cerkvi okrajni odbor SKS. pri Sv. Petru javen politični shod. Na shodu bo govoril poslanec Ivan Mrmolja. Šentpetrčani! Udeležite se tega shoda v obilnem številu, da boste slišali resnico! Vabimo pa na shod tudi svoje sode iz Zerkovc, Dupleka, Sv. Marjete in Sv. Barbare.

(Dramlje.) V nedeljo dne 3. julija so si naročili tukajšnji pristaši SLS. iz Maribora govornika, da potolažnih žalostne duše. Brez slave je prišel s nam v Dramlje in še bolj neslavno je govoril. Siroko se je postavil pred cerkev govornik Kranje in prav ponižno prosil nas samostojneže, da bi ga pustili govoriti. Ko smo mu pojasnili, da ni naša navada razbijati shode, se je pa ošabno razkoračil in prišel s svojim govorom. Glavno skrb mu seveda provzročajo samostojni poslanci. Po njegovem mnenju so krivi centralizma, storili so grozen greh, ker so glasovali za ustavo in očetje „kancelaragrafa“ so, torej same v resnici strahovite reči imajo na svoji kosmati vesti. Toda končno je moral moč priznati, da so dosegli za kmeta silne dobrote, kakor prost izvoz živine ter davka prosto žganjeko. Morebiti bi navedel cenjeni mariborski govornik še druge uspehe naših poslancev, če se ne bi spomnil, da je na klerikalnem shodu. Tako pa je hitro dostavil in ponovil staro neresnico, da so dali poslanci SKS. bosenskim begom odškodnino za njih posestva. Sicer ni imel g. Kranje dosti uspeha z vsebino svojega govora, čisto brez uspeha pa je bil ves njegov nastop, ker se ni znal ponasati tako, kakor se človek pred ljudmi mora. Spre-daj mu je namreč visela iz hlač srca, da se je vse zgrajalo. V takem nedostojnem stanju je bil ves čas svojega govora in šele na opomin gospoda župnika je spravlil v red svojo obleko. S tem se je pa tudi shod končal. Ni zadosti, če človek samo zabavlja čez samostojneže, treba je tudi nastopiti tako, kakor se spodobi. To si naj zapomni srjačar iz Maribora!

Politične vesti.

(Za red v državi.) Kri ni voda, prvi pregovor, in njegovo resničnost potrjujejo današnji dogodki. Atentat na regenta, umor Draškovića in cela vrsta pripravljenih drugih atentatov so prebudili javno mnenje, ki zahteva z vsi odločnostjo, da se naredi zločinskemu rovarstvu komunistov in vseh drugih teroristov konec. Ni bila ustvarjena naša država za to, da bi jo zrušili brezvestni zločinski elementi, presveta nam je kri za svobodo žrtvovanih junakov in preveliko je bilo trpljenje našega ljudstva, preden si je priborilo odrešenje od tujega jarma. Nasilje so širili, od nasilja naj tudi poginejo. Tako pravi zakon življenja in mi smo zdravi dovolj, da se ne bojimo operacij, kadar zahteva to državna korist.

(Zakonodajna skupščina) se v polni meri zaveda dolžnosti, pred katere so jo postavili komunistični atentati. Cisto v zmislu ustave je sklenila te dni zakon o zaščiti države, ki bo z močno roko onemogočeval vsako nasilno delovanje proti obstoju naše države.

(Zakon o zaščiti države) je naperjen proti komunistom, anarhistom in razbojnikom (hajdukom), ki so posebno v južnih delih naše države prava nadloga kmetovalca. Stvorjen je po vzgledu sličnih zakonov, kakršne že imajo Švica, Amerika in Belgija. Zakon torej ni nikaka nazadnjaška posebnost naše države, temveč nujna potreba, ki jo so najnaprednejše države že davno uvedle.

(„Slovenčeva“ brihtnost.) „Slovenec“ pravi, da mora biti proti za-

konu o zaščiti države zaradi njegovega imena, ki da jemlje naši državi ugled. Neumnost prve vrste! Kakor da bi bili vsi tujci taka budala, da bi jim mi z drugim imenom mogli prikriti vsebino zakona. Zakon je bil sklenjen v zaščito države in zato se naj tako tudi imenuje! Ali pa je »Slovenec« tako blizu raznim komunistom, da se boji, da pride tudi on pod paragrafe tega zakona? Po izbruhih »Pijanega gospodarja« in »Straže« moramo pač to misliti.

(Zakon o zaščiti javnega reda) je bil sprejet s 190 glasovi proti 54 glasovom. Med temi 54 glasovi so bili seveda tudi glasovi naših klerikalcev, ki se sploh pojavijo vselej, kadar se more udariti po naši državi.

(Strahopetni komunisti.) Na vsa usta so kričali komunisti o potrebi krvave revolucije in proslavljali trinoge v Moskvi. Sedaj, ko jim stopa vlada na prste, pa kriče, da so najmirojubnejši ljudje, da nikdar niso nameravali revolucije, da obsojajo vsako nasilno dejanje itd. — Ljudstvo so zapeljevali v nesrečo, sedaj, ko je treba zapeljati braniti, pa jih prepuščajo usodi. Strah in podlost sta pač vedno brata.

(Podgane zapuščajo ladjo.) Energične odredbe vlade so provzročile med komunisti silno paniko. Eden za drugim izjavlja, da izstopa iz komunistične stranke, in celo voditelji pravijo, da so bili zapeljani. In takšnim figarjem so nasledili naši ljudje samo zaradi tega, ker so kvasarili o »republikli«. Ljudstvo, izpreglej, v svoje dobro spoznaj ljudske sleparje!

(Vsi komunistični poslanci pridejo pred sodišče.) Minister za pravosodje je zahteval, da se izroče vsi komunistični poslanci sodišču, ker je preiskava dokazala, da so vsi skrivni atentata na regenta. Skupščina je predlog ministra sprejela. To bodo zopet strahopetni revolucionarji zatrjevali, da so nedolžni in da obsojajo vsako nasilje.

(Dvojna obsodba.) Nasilno in zločinsko početje komunistov je obsodilo le-te prvič pred vso pošteno javnostjo. Pred vsem svetom pa so se ožigosali komunistični poslanci s svojo strahopetnostjo, ko si ne upajo priznati tega, kar so zatrjevali še pred pol leta svojim volilcem.

(Vsi komunistični mandati) bodo razveljavljeni in v mesecu septembru se izvrše za te mandate nadomestne volitve.

(Nacionalni blok.) Za nove volitve, ki se bodo vršile za 58 razveljavljenih komunističnih mandatov v mesecu septembru, namerava vlada povabiti vse vladne stranke, da nastopijo enotno. V gotovem oziru je vladno namero gotovo samo pozdravljati, ker danes je jasno, da je vsa država razdeljena v dva tabora: v ljudi svobode in visokega duha ter v sužnje in zaplotnike. Prvi so za državo, drugi pa proti njej. V tem zmislu je nacionalni blok le koristen, ker proti skupni fronti prevratnih in nizko mislečih ljudi je treba postaviti fronto patriotov.

(Govor ministra Pucelja.) Na Dravskovičevem grobu je imel naš tovariš minister Pucelj tako patriotičen govor, da je vse časopise Jugoslavije posvetilo temu govoru kar največje priznanje. Zato pa je seveda klerikalno časopisje razlilo zopet nekaj svoje neizčrpiljive gnojnice.

(Italija.) Notranji nemiri še vedno niso prenehali in trajajo pokolji med fašisti in socialisti še naprej. — Italijanski parlament je izrekel zbornici svojo zaupnico. — V jadranskem vprašanju postajajo Italijani popustljivejši. Zato pa bi rad pričel zopet strašiti d'Annunzio.

(Albanija.) Miriditi, krščanski Albanci, so se uprli proti mohamedanski albanski vladi v Tiranu. Prišlo je do hudih bojov, v katerih so vstajši podlegli. Z največjo okrutnostjo je nato tiranska vlada zadušila upor. Velik del upornikov je pribežal na naše ozemlje.

(Grška.) Po zmagovitih poročilih Grkov prihajajo zmagovita poročila Turkov. Verjeti ni dosti ne enim ne drugim, ker i o Grkih i o Turkih se ve, da znajo dobro lagati v svojo korist.

(Rusija.) Štiri milijone gladujočih koraka proti Moskvi. Med njimi razsaja strahovita kolera, na kateri umrje do 95 odstotkov. Bolezen, ki traja le kratko, je pričela razsajati tudi že

v rdeči armadi. Velik del komunistične vojske prehaja k upornikom. Voditelji komunistov se skrivajo po vojašnicah, glad pa zavzema vedno večje mere. Da rešijo sebe, so vrnili komunisti velik del tovarn svojim lastnikom. Nad Rusijo se zbira strahovita nesreča, zgovoren opomin vsem, ki so zaslepljeni po komunističnih lažeh.

Delničarjem „Ekonomu“.

Opozarjamo ponovno vse delničarje »Ekonomu«, oziroma podružnice ter krajevne zaupnike, da podpišejo in pošljejo pristopnice. Ker nam niso vsi naslovi natančno znani, nismo mogli poslati vsem pristopnic; pa še izmed odposlanih nam jih je vrnila pošta nekaj s pripombo, da jih spričo pomanjkljivosti naslova ne more dostaviti. Vsi oni, ki pristopnic niso dobili, naj pošljejo svoje natančne naslove s pripombo, ali hočejo pristopiti k zadrugi »Ekonomu« ali pa hočejo svoje delnice dvigniti. — Dalje tudi prosimo, da pošlje vsaka podružnica ali vas, kjer je več delničarjev, pristopnice, oziroma naročila nanje skupno. Isto tako naj pošljejo skupno legitimacijo, oziroma odrezke položnic, če teh nimajo, pa samo pisemne odgovore tudi tisti, ki hočejo delnice dvigniti. Pošiljanje vsakemu posebej je združeno namreč z velikimi poštnimi stroški.

Sicer pa pripravljamo vsakemu, da postane član zadruge »Ekonomu«, kajti le preko lastne gospodarske organizacije pelje pot v lepšo, res samostojno bodočnost kmetijskega stanu. »Kmet, pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal,« pravi pregovor.

Kmetje, ni zadosti, da samo zabavljamo na gospodo, verižnike in bankirje, ker zabavljanje nam nič ne pomaga, kajti navedenci se nam le smejejo v pest in nas odirajo še naprej. Zaradi tega je rešitev kmetijskega stanu samo v samopomoči, v lastnem delu. »Brez truda se še čevljev ne sezuje,« pravi pregovor.

Kmetje, oklenite se svojih zadrug, zanimajte pa se tudi za njih poslovanje in skrbite, da bodo delale vam v korist! Ker so zadruge ustanovljene za vas in z vašim denarjem, zato ste Vi njih gospodarji, ki morate gledati na to, kako se v njih gospodari.

Ne zanašajte se na druge, kajti vsak je samemu sebi najbližji, in skrbite pred vsem za sebe! Kar pa ne morete storiti sami, to pa morete storiti združeni v zadrugah in organizaciji. In kakor imajo meščani vse polno bank in družb, tako moramo imeti tudi kmetje zadosti zadrug, če ne maramo postati popolni sužnji meščanskega kapitalizma.

V slogi je moč! Zato pristopajte k zadrugi »Ekonomu«!

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Stanje Narodne banke.) Izkaz z dne 15. julija: Kovinska podlaga (zlatu in srebru) se je zvišala za 5.793.696-70 in znaša sedaj 442.801.542-04 zlatih dinarjev. — Državni dolg znaša 4.072.507.902-42 dinarjev in se je povečal za 50.010.374-52 dinarjev. Bankovec je v prometu za 3.853.305.435, torej za 11.951.590 dinarjev več kot prejšnji teden.

(Vrednost denarja.) Za ameriški dolar se plačuje od 174 do 175 naših kron; za avstrijsko krono se daje okoli 20 vinarjev, torej je ena naših kron 5 avstrijskih; češka krona velja okoli 2-28 naše kron, angleški funt 615 do 620 naših kron, francoski frank okoli 13 kron 25 vinarjev, nemška marka 2 kroni in 16 do 18 vinarjev, italijanska lira pa 7 kron in 38 do 42 vinarjev. Naša valuta je torej zopet padla.

(Ljubljanski trg.) Cene mesu so znatno padle. Govedina se prodaja že po 20 do 24 kron, teletina po 18 kron kilogram, toda le na stojnici mesarja Predoviča. Povprečna cena mesu je od 24 do 26 kron. V ostalem se plačujejo te-le cene v kronah in za kilogram: za grah v stročju po 5, za fižol v stročju od 4 do 6, za krompir po 2-50, za kumare 6, za maline 15, za jabolka od 8 do 12, za hruške od 12 do 16, za zelje od 4 do 5; glave salate se prodajajo po 1-50 do 2, jajca po 2-90 in par piščancev od 40 do 50 kron.

(Na mesečni ljubljanski živinski sejem) je bilo prigranah 236 konj, 30 volov, 60 krav, 16 telet in 185 prašičev. Cene so bile tako-le: konji od 4000 do 15.000 kron; boljši voli od 18 do 21, slabši od 16 do 18, krave od 10 do 15, teleta od 18 do 20 kron za kilogram žive teže. Cene prašičem so ostale neizpremenjene. Obisk semnja je bil srednji, kupčija živih. Zelo mnogo živine se je odgnalo v Italijo.

(Cene živini v celjskem okraju) so pričele v zadnjem času znatno padati. Na sejmu v Teharjih je padla dne

25. julija cena volom od 20 do 23 na 13 do 16 kron za kilogram žive teže. Temu primerno so se znižale tudi cene drugih živini.

(Vinogradništvo v naši državi.) Iz poročila o stanju naših vinogradnikov, ki ga je predložila Industrijska zadruga za Hrvaško in Slavonijo ministru za trgovino in industrijo, posnemamo, da znaša skupna površina vinogradov v naši kraljevini okoli 280.000 ha, in sicer v Srbiji 34.332 ha, v Hrvaški-Slavoniji 47.852 ha, v Bosni-Hercegovini 5900 ha, v Vojvodini 63.244 ha, v Dalmaciji 63.424 ha, na Kranjskem 9857 ha, na Štajerskem 62.252 ha. — Vrednost vinogradov se ceni na 13 do 14 milijard. Letna produkcija vina znaša povprečno 5 milijonov hl. Doma se porabi kake 3 milijone hl vina.

(Hmelj.) Zalec (Savinska dolina), koncem meseca julija 1921. Bojazen, izrečena v našem zadnjem poročilu, se je žalibog uresničila; ves mesec julij smo ostali brez dežja in sedaj imamo že čez 14 dni tropično vročino, katera sicer do sedaj ni bistveno ovirala prehoda cvetja v kobule pri golding-hmelju in tvoritve cvetja pri poznem hmelju; za hmelj je pa nujno potrebno, da se zemlja v najkrajšem času temeljito premoči, ker bi drugače kobule ne dosegli normalne velikosti. Obiranje golding-hmelja se bo letos vršilo pravčasno, in sicer med 10. in 15. avgustom. Upanje na srednjedobro letino se torej do sedaj ni poslabšalo.

— Zatec, dne 24. julija 1921. Neprenehoma se povprašuje po našem hmelju. Včeraj so se prodale nekatere partije po 3200 do 3300 č. K za 50 kg. Cena hmelju se je zadnjih 14 dni dvignila od 600 do 700 č. K pri 50 kg, in sicer zaradi tega, ker je upanje na dobro letino padlo in ker so se opustile vse ovire pri hmeljski trgovini. Ta teden se je 100 centov starega hmelja, nabasane v balotah, prodalo po 1000 č. K za 50 kg. Za hmelj iz leta 1917. se je pa zahtevalo 2000 č. K za 50 kg. Za lanski (1920) hmelj iz tujih krajev se je zahtevalo 2900 do 3000 č. K za 50 kg. Zateškega hmelja se le malo prodalo, ker ga lastniki, spekulanti, trgovci in producenti, ne oddajajo pod 3500 č. K za 50 kg. Po predprodaji se ponuja za letošnji hmelj do 4000 č. K za 50 kg — toda zaman. Pred štirimi tedni se je po predprodaji oddalo nekaj malega po 2000 do 2400 č. K za 50 kg. Končno razpoloženje mirno, toda čvrsto. Stanje hmeljskih nasadov se zadnji teden ni poslabšalo. Ker ni dežja, postajajo listi rumeni (solnčni palež) in odpadajo. Ulice so skoro popolnoma izginile. Ako v osmih dneh ne bo deževalo, se bo naše upanje zmanjšalo; gotovo pa je, da bo letina manjša od lanske letine.

(Poročilo o trgovini s poljskimi pridelki v Vojvodini.) Dovoz pšenice ni velik. Cena se je ustalila in se plačuje pšenica od 940 do 950 kron za 100 kg. Mlini prodajajo moko v večjih količinah in kupujejo pšenico. Koruza se prodaja od 570 do 580, novi oves od 530 do 540, jari ječmen od 810 do 820 kron. Beli fižol kupuje pred vsem Avstrija in plačuje zanj od 500 do 520 kron za 100 kg.

(Stanje sliv v Bosni in Hercegovini.) Sarajevska trgovinska zbornica poroča, da so se slive v Bosni in Hercegovini zelo popravile vsled hladnega vremena, ki je bilo pred tedni. Izgleda, da bodo letošnje slive debele. Računa se na pridelek od 1200 do 1400 vagonov suhih sliv (polovica do dve tretjini lanskega pridelka). Večina sliv se bo porabila za kahanje žganja. Izgledi za ostalo sadje so slabi.

(Veliki sejem v Novem Sadu.) Od dne 6. do dne 8. avgusta bo v Novem Sadu velika trgovska in obrtniška razstava, s katero bo združen velik živinski sejem.

(Cene gradbenemu materialu) v vseh državnih gozdih je gozdarsko ministrstvo znatno znižalo, da olajša tako gradbe novih poslopj.

(Madžarski žetev.) O madžarski žetvi so razširjene zelo različne vesti. Madžarski izvozniki zagotavljajo, da bo znašal izvoz Madžarske štiri milijarde kron. Sedaj izvažajo Madžarska posebno veliko v Avstrijo in Nemčijo. Za izvoz so pripravljene dalje znatne količine vina. V Madžarski dobimo skoraj nevarnega konkurenta, posebno ker si polkusa ta država pridobiti tudi italijanski trg, kar ji bo vsled velikanske razlike v valuti gotovo mogoče.

(Na Madžarskem naraščajo cene žitnih pridelkov.) in sicer z ozirom na cene v sosednjih državah, osobito v Jugoslaviji.

(Žetev v Poljski.) Pridelke pšenice znaša okoli 2.500.000 ton, štirikrat več kot lani. Dobro je obrodil ječmen, rž je izdatna. Posebno se je obnesla sladkorna pesa, ki jo bo za 40 odstotkov več kakor lani. Poljska vlada zatrjuje, da se bo mogla letos Poljska sama prehraniti.

(Izredno dobra žetev v Franciji.) Po poročilu predsednika žitnega sindikata

bo v Franciji letos izredno dobra žetev. Kljub temu, da je posejana površina v Franciji letos za 700 do 800 tisoč ha manjša kakor pred vojno, upajo vendarle, da se bo dosegel normalen rezultat, to je 80 milijonov stotov, kolikor je znašala žetev pred vojno. Lani se je pridelalo samo 65 milijonov stotov.

(Svetovna žitna žetev) se ceni tako-le: V Zedinjenih državah severno-ameriških bo dala žetev 226 milijonov stotov proti 214 milijonom lanskega leta. Dalje cenijo pridelek: ovas na 204 milijone (lani 222), ječmena na 42 milijonov (lani 44) in rži na 18 milijonov (lani 17-6) stotov. Dobre žetve se obetajo v Nemčiji, Avstriji, Danski, Finski, Francoski, Kanadi in Egiptu. Srednje žetve se napovedujejo za Anglesko, Škotsko, Italijo, Svico in Češko-slovaško, nepovoljna poročila pa prihajajo iz Japonske. (Tu so omenjene le tiste države, iz katerih je mogel dobiti poljedelski urad poročila.)

(Italijanska zunanja trgovina.) V prvem četrtletju se je uvozilo v Italijo blaga za 3.989.163.025 (lani za 3.474.521.395) lir, izvozilo pa se ga je za 1.637.548.926 (lani za 1.814.825.855) lir. Bilanca laške trgovine je torej skrajno neugodna, v veliki meri pa zaslužen posledica onega hujskaštva proti nam, ki noče izprevideti, da bo Italija brez dobrih zvez z nami trgovinsko uničena.

(Zunanja trgovina Japonske.) V prvih šestih mesecih t. l. je znašal uvoz 197.818.000, izvoz pa 574.817.000 jen. Japonci so torej aktivni.

Obrtnik.

Obrt in kmetijstvo.

Kdor ima količjak vpogleda v razmere na našem podeželju, ta mora spoznati, da je obrtniški stan tesno vezan s kmetijskim stanom.

In to čisto naravno. Mala obrt ni na deželi razvita tako kakor v mestih in večjih trgih. Sama obrt ne more preživljati obrtnika, ker primanjkuje naročil. Čevljari in krojači imajo pač dovolj dela v jeseni, pozimi in spomladi, popolno pomanjkanje pa je poleti, ko so potrebe podeželnega prebivalstva čisto neznačne. V letni sezoni imajo malo več opravila samo stavbni obrtniki. Toda tudi ti čutijo potrebo, da se za zimo preskrbe s pridelki lastnega zemljišča.

Vse to je vzrok, da sta obrtnik in kmet tesno navezana drug na drugega, da poznata medsebojne težnje in da zato vzajemno delujeta, da si izboljšata življenske pogoje.

Obrtnik, čeprav najemnik, more dobro obstati med imovitejšimi kmeti, ker mu priskoči na pomoč sedaj eden, sedaj drugi, bodisi s semeni, bodisi z nasveti ali s čim drugim.

Na drugi strani pa ima tudi kmetovalec marsikako korist od obrtnika, ki mu po zmerni ceni popravi orodje, obleko in vse potrebno ter mu tudi z nasveti bistveno pomaga. Tako si pomagata v bratskem sporazumnem kmetovalcu in obrtniku. Te vezi so tako nujne, da jih ni mogoče raztrgati, vsled česar je le želeti, da bi se bolj in bolj utrjale.

Ne sme se pa tudi prezreti dejstva, da je obrtnik kmetovalcu v marsičem v koristno vzpodbudo. Posebno v zimskem času se to najbolj opazi. Dočim počiva kmetovalčevo delo, je obrtnik preobložen z delom, kar vpliva na kmetovalce seveda nad vse dobro. Obrtnik, ki je v stanu, da skoraj vse manjše stvari izdelata sam, ima navadno majhen, toda zelo lično opremljen dom. Tu vidi kmetovalec, kaj se more narediti s skromnimi sredstvi, in čisto naravno je, če poiška zatek storiti isto tudi sam.

Marsikateri obrtnik, vsak večinoma sin revnih staršev, se mora v začetku boriti z velikimi težavami. Nabhaviti si mora potrebno orodje, težava je s stanovanjem in vse polno drugih nadlog pride nad obrtnika-zacetnika. Toda vse to se da premagati, če ima obrtnik trdno voljo in če deluje v zvezi s kmetovalci. V dokaz samo en primer!

Pred 45 leti je pričel rokodelce, kmetijski sin, s samostojno usnjarsko obrtjo. Vsa njegova imovina je obstojala v skromni doti, ki ni presežala 300 kron. Oženil se je »na roko« in vzel v najem malo stanovanje in skromno klet. Skoraj je visel strop nad glavo in treba je bilo misliti na drug prostor. Kaj naj stori?

Zaupajoč v lastno energijo in pridnost svoje žene, si je kupil ob deželni cesti majhno zemljišče in pričel graditi svoj dom. Kmetje so mu navozili ves potreben material in mu tudi mnogo darovali, ker bil je splošno priljubljen. Tako je bil postavljen dom, ki je postal skoraj vsled rastoče obrti pretesen. Zato je pričel naš obrtnik po malem širiti svoje stanovanje, s prihranki si je kupoval njivice in kake »gmajne«, ki jih je s pridnostjo kmalu izpremenil v vzorne njive. Prvo živinčje, ki je kupil, je bil šepav konj, kateremu je sledila mršava krava. Toda kot zaveden obrtnik in kmetovalec je delal neumorno in skoraj so obdajala njegovo hišo gospodarska poslopja in lepe, njemu lastne njive. Poleg tega pa si je polagoma tudi nabavljaj stroje ter postal tako popolnoma kos svojim vedno rastočim nalogam. Bil je tudi splošno spoštovan in občani so mu podelili župansko čast, ki jo je izvrševal v splošno zadovoljnost, dokler je ni sam odklonil. Vsi njegovi otroci so prišli na najboljša kmetijska posestva, eden izmed njegovih sinov pa vodi dalje njegovo cvetočo obrt.

To naj služi za dokaz, v kako tesni zvezi sta obrtniški in kmetijski stan in kako se medsebojno izpopolnjujeta. Vse to pa tudi dokazuje, kako si more vsakdo ustvariti gotovo srečo, če zna s trdno voljo zvezati prednost obeh stanov. Oba stanova spadata med proizvodne poklice in sta zato v časti in blagostanje človeške družbe.

Marsikateri obrtnik si želi priti do takega blagostanja, do kakršnega je prišel spredaj opisani, toda vsakomur se ne smejlja sreča. Pozablja pa se čisto pri tem, da je sreča v zdravju in zdravem razumu. Oboje je treba uporabiti, in če se to zgodi, so začetki sreče priborjeni.

Pred vsem pa si je treba določiti svojo pot, po kateri je treba hoditi počasi, toda vztrajno. Opazuj vse in vedno posnemaj vrline drugih in prizadevaj si, da se nauči tisto, česar drugi že znajo! Treba je tudi pridno posezati po knjigah, ki niso človeku samo v razvedrilo, temveč mu dajejo tudi koristen pouk.

Če se izvede agrarna reforma pravilno, tako da dobe zemljo tudi podeželni obrtniki, sinovi kmetijskih staršev, potem bo ustvarjena podlaga, da si bo mogel priboriti obrtnik trajno srečo.

Obrtniki, zavedajte se sedanjega položaja in združite se v obrtniške organizacije, ker le z organizacijo dosežete tisto, kar potrebujete! Če naj ima obrtniški stan koristi od agrarne reforme, bo odvisno le od moči obrtniških organizacij. Zategadelj storite svojo dolžnost in združite se v obrtniških organizacijah! M. Malović.

Obrtniške vesti.

(Obrtniki.) zanimajte se pravočasno za vse volitve, predvsem pa za volitve v državne komisije za odmero pridobnine in dohodnine. Če se bodo volitve v davčne komisije izvršile brez sodelovanja obrtnikov, potem tudi ne bo čudno, če bodo obrtniki zopet prebavljeni. Tedaj pa bo seveda vsako tarnanje prekasa. Zato se zanimajte za volitve že sedaj, ko je še čas! — Obrtnik.

(Obrtniškim društvom na Dolenjskem.) Dne 3. septembra t. l. priredi »Obrtno društvo za Novo mesto in okolico« v Novem mestu na vrtu g. Müllerjeve veliko veselico obrtnikov. Pred veselico pa bo obrtniški shod vseh dolenjskih obrtniških društev, ki se že sedaj naprošajo, naj vpoštevajo novomeško prireditel v naj ne prireajo ta dan kakih drugih prireditev. Odbore obrtniških društev naprošamo, da v svojih društvih agitirajo, da se njih člani v čim večjem številu udeležijo tega važnega shoda in veselice. Priporočamo tudi, da po možnosti prijavijo, koliko članov se udeležijo obeh prireditev. — Obrtniki! Zavedajte se dolžnosti do svoje organizacije ter prihitite v našo dolenjsko metropolo, da se čim bolj spoznamo in da se okrepimo v delu za doseg svojih ciljev! Obširnejša vabila in dnevi red bomo razposlali v kratkem. — Obrtniki, dne 3. septembra vsi v Novo mesto!

(Novo mesto.) Pozdravljamo zavedne obrtnike ljubljanske okolice, ki so si ustanovili dne 27. julija svoje stanovsko društvo. Želimo, da bi hodili z vztrajnim delom od uspeha do uspeha. Živeli zavedni obrtniki! — Več novomeških obrtnikov.

Kapital: K 20.000.000

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPT-
NO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU
DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

IZVRŠUJE VSE BANCNE TRANSAKCIJE
NAJKULANTNEJE**Ženitna ponudba.**

Mlad državni uradnik se želi seznaniti z boljšo gospodično z dežele v starosti od 18 do 24 let, ki ima nekaj premoženja. Diskretnost zjamčena. Ponudbe na upravnisho „Kmetijskega lista“ pod „Uradnik“.

Posestvo na prijaznem griču Slovenskih gor (obsejajoče približno 3 orale) z lepim vinogradom, sadovnjakom in njivo, se bo prodajalo na javni dražbi dne 14 avgusta 1921. Na posestvu je dvojje zidanih poslopj z lepimi prostori, primernimi za trgovino s sadjem in vinom ali za kakega rokodelca. Kupci naj se zglase ob trinajstih v Vinterovcih št. 18, p. Sv. Urban pri Ptaju.**Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatnino in srebrnino**

kupite najceneje pri trvdki

Ivan Pakiž

v Ljubljani, Starl trg št. 20.

Sprejme se
zadružni tajnik in organizator,

ki mora imeti teoretično in praktično zadružno in trgovsko izobrazbo. Ponudbe z navedbo referenc in pogojev je pošiljati v Ljubljano, poštni predal 101.

15 vagonov dobrega travniškega sena za konjepotrebuje trgovec **A. Hotko** v Žužemberku. Ponudbe je poslati franko vagon Stična.Trgovina z mešanim blagom **A. Hotko** v Žužemberku **učenca** štene hiše in z dobro šolsko izobrazbo.**Glavni dobitnik 60.000 kron.**

Sokolska loterija v Novem mestu.

Srečka 1 dinar.

Žrebanje nepreklicno dne 20. avgusta 1921.

Kupujemo suhe gobe

ter priporočamo vsakovrstna semena za poletje in jesen

Sever & Komp.

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

Mlinarji! Ali že veste, da

dobite najboljša

mlinska sita

vseh vrst in števil kakor tudi

mlinske kamenenajceneje pri **J. DOLINARJU** na Svetju

pri Medvodah?

Pohišstvo,

primerno za vse sloje, trpežno izvršeno,

in po ceni, kakor tudi vsakovrstna

tapetniška delapriporočata brata **Sever** v Ljubljani,

Gospodsvetska cesta št. 13 (Kolizej).

Svinjerejci

in živinorejci!

Zanesljivo učinkujoče odvracilno

sredstvo proti svinjski kugi, rde-

čici, kugi na parkljih goveje živine

itd. je

Svin.

Cena zavitku 40 K.

Dobiva se v medio. drogeriji

„ADRIJA“ v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Trgovina z železnino**Erjavec & Turk**

„pri zlati lopati“

v LJUBLJANI, Valvazorjev trg št. 7

nasproti križanske cerkve (prej Hammer-

schmidt-Mühleisen).

Zaloga cementa in karbida.**Proda se** enonadstropna hiša s hlevom, vrtem in dobrim vodnjakom, pripravna za vsako obrt. V bližini je tudi vodna moč na razpolago. — Več pove **Franco Ambrož**, posestnik in mesar v Lahovcih št. 35, p. Komenda.**Dobro izurjen kovač****se sprejme.**Nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe na **grajščno Kastel, Nova Sela** pri Kočevju.**! OPEKA !****Državni premogovnik v Velenju**

je začel s strojnim izdelovanjem prvovrstne zidne opeke ter jo nudi v vsaki količini po najnižjih cenah. Naročila se naj pošiljajo direktno na „Državni premogovnik v Velenju“.

Bakrene kotle

za kuhanje žganja, od 30 do 300 litrov, izdeluje in razpošilja po najnižjih cenah

Lovro Tomažič v Mariboru,

Sodna ulica št. 24.

Pozor! Na obroke! Kredit!

Da ustrežemo mnogokrat izraženi želji naših odjemalcev, prodajamo z olajšili pri plačevanju naše znane

krasne remontoirke

(za gospode)

najbolje opremljene, 28 ur idoč, z dvoletno garancijo, za brezprimerno ceno samo po 125 dinarjev proti ari 45 dinarjev in mesečnemu plačilu 8 dinarjev. Ura se pošlje takoj po sprejemu are priporočano. Dotični naročnik naj nam blagovoli naznati svoj poklic. Če želi naročnik vso kupno ceno plačati takoj, dobi 5 % popusta.

ADOLF MITH, ZAGREB, Samostanska ulica 4.**I. SANDRIN**
LJUBLJANA

velika zaloga vsakovrstn ga

tuzemskega in inozemskega USNJA**na debelo****MESTNI TRG 6****Pozor! Reklamna ponudba!**
Samo 20 dni veljavna!

Ker hočem opustiti svojo zalogo ur, pošiljam v roku 20 dni vsakomur, ki pošlje ta iz časnika izrezani oglas, krasno remontoirko (za gospode), izborno opremljeno, 30 ur idoč, s triletno pismeno garancijo, za reklamno ceno 40 namesto 85 dinarjev franko proti prejšnji vposlatvi dotičnega zneska v priporočenem pismu. Ura se dopošlje takoj priporočeno. Po povzetju se pošlje le proti ari 10 dinarjev.

Skladišče ur **GIJURO POLLAK, Zagreb, Thakčičeva 27.****Naznanilo.**

Čast nama je vljudno javljati, da sva dne 15. julija t. l. prevzela

hotel Fuchs — „staro pivnico“

od pivovarne Tomaža Götza v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 7.

Kakor do sedaj, se bova tudi odslej trudila, da bova nudila kar najboljše iz kuhinje in kleti, Sobe za tujce se bodo vse prenovile.

Za mnogobrojen obisk se priporočata

Andrej in Fanika Halbwidl.**POZOR!****!! Velikanska prodaja !!**

Vsled ugodnega nakupa novega blaga v inozemstvu prodajam vse v zalogi se nahajajoče blago, kakor: moško in žensko sukno, kambrike, tiskovino, belo in rjavo platno, hlačevo, perilo, svilene rute itd., po izredno nižanih cenah.

Vsakomur bo v lastno korist, ako si čim prej ogleda mojo bogato zalogo, ker se bo prepričal, da so cene mnogo nižje nego drugje. Postrežba točna!

Za obilen obisk se priporoča

A. DROFENIK

„pri solncu“

— v CELJU, Glavni trg. —

POZOR!**Edina razprodaja vseh vrst specialnega****mavca (gipsa)**za vso kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev tvornice Stanz, Kindberg, Semmering, Schottwien, Puchberg, Ausseewiese i. dr. nudi po najnižji ceni iz svojih zalog v Ljubljani, Osijeku, Novem Sadu in Zemunu **KOSTA NOVAKOVIČ**, veletrgovina mavca v LJUBLJANI, Zidovska ulica št. 1.**Pozor, Amerikanci!****Krasno posestvo je na prodaj**

na Dolenjskem na prometnem kraju, tik ob cesti, z vsem inventarjem, 50 orali polja, gozda in travnikov. Vse gospodarsko poslopje v dobrem stanju in vse polje obdelano. Cena 500.000 K. Več se poizve pri Zupančiču na Dobravi št. 4, p. Dobrnič.

Menjalnica**Slovenske eskomptne banke**Telefon int. št. 3 **Ljubljana** Telefon int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupi in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Yplačena delniška glavica
K 30.000.000.—.**SLOVENSKA BANKA**Telefon št. 567.
Čekovni račun 12.205.**LJUBLJANA, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.**

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.